

Da

Dagsavisen

MANDAG 24. MARS 2025

5

«HOW ROMANTIC»

Sensuell og nådeløst energisk

ANMELDELSE • SIDE 13

IDA HELENE FINNANGER:

„ Altfor ofte ser vi at fleksibilitet i arbeidslivet kun gagnar én part: Arbeidsgiveren.

KRONIKK
• SIDE 4

ÅRGANG 139 UKE 13 NR.70

TRYGVE SVENSSON:

„ Det ville være en overdrivelse å si at den gamle storebroren på høyresiden er i flytsonen.

AGENDA PÅ
MANDAG • SIDE 3

SJØFOLK KAN
BLI MILITÆRE
ANGREPSMÅL:

Christian
Stenberg
Hetty,
matros

– Vi bør lære av historien

NYHETER • SIDE 8–9

KJETIL STAALESEN:

„ Handelskrig er også krig, og den er verd å unngå for nesten enhver pris.

BØRS & KATEDRAL
• SIDE 2

Foto: Arne Ove Bergo

Studie på brannmenn viser tydelig sammenheng:

Tidligere brannmann Terje Sørensen fikk påvist prostatakreft i 2011.

Bli oftere kreftsyke

NYHETER • SIDE 6–7

Hardtslående og ømt om romantikken

Med «How Romantic» har dansekompaniet Carte Blanche skapt en sjelden fysisk og kraftanstrengelse av en forestilling.

5

DANS

Carte Blanche

«How Romantic»

Konsept og koreografi: Katerina Andreou
Musikalsk arrangement: Cristián Sotomayor
Med: Adrian Bartczak, Aslak Aune Nygård, Brecht Bovijn, Dawid Lorenc, Gaspard Schmitt, Ihsaan de Banya, Irene Vesterhus Theisen, Iris Auguste, Mai Lisa Guinoo, Nadege Kubwayo, Noam Eidelman Shatil, Ola Korniejenko, Ole Martin Meland, Olha Mykolajivna Stetsyuk
Studio Bergen og Den Norske Opera & Ballett

Kombinasjonen av det sensuelle og den nådeløst energiske råskapen, ryster både dansere og publikum i Carte Blanchés nye «How Romantic». Her opererer Carte Blanche i et rom mellom det finurlige, finstemte og nær ironiske, samtidig som det eksploderende «rett i trynet»-formatet etterlater deg blankskurt, som etter en mental ansiktskrubb.

Vårens forestilling fra Norges nasjonale kompani for samtidsdans, blant annet spilt i Bergen og på Operaen i Oslo, er nybrottsarbeid fra den greske koreografen Katerina Andreou, som har base i Frankrike. Med 14 dansere på scenen skaper hun angivelig for første gang en større forestilling hvor hun ikke selv står på scenen, men hvor hun gjennom dels improvisatoriske grep og initiativer utforsker det melankolske i det romantiske i samarbeid med danserne. En kombinasjon av ekstreme individuelle prestasjoner og en kollektiv bevegelse klikker sammen som et intuitivt puslespill.

Carte Blanchés «How Romantic» er med på å understreke fleksibiliteten til kompaniet. På ett vis kan man si at det er et Carte Blanche før og etter pandemien. De kom ut på den andre siden med den imponerende og dels spontane oppvåkningen «But then, we'll disappear (I'd prefer not to)», og har de senere årene utmerket seg med Elle Sofe Sara & Joar Nango-samarbeidet «Birget: Ways to deal, ways to heal» («Davvisámegiella») og fjorårets overskuddsforestilling «Retro katt».

Overskudd er det også til gagns i «How Romantic». Med flere i Carte Blanche-sammenheng nye dansere på scenen og med musikkarrangement av Cristián Sotomayor skaper de et verk som fungerer på flere nivåer, mangefasettert og dyptloddene og ekstatiske underholdende på samme tid.

Når publikum kommer inn sitter allerede danserne på en lang benk, noe som kan være en illusjon av et stedsspesifikt fellesrom i et større hele, eller et mer lukket minisamfunn hvor folk som ikke kjenner hverandre kommer sammen,

Fra Carte Blanchés oppsetning «How Romantic».

Foto: Øystein Haara/Carte Blanche

hvor spenninger oppstår skaper bindinger eller avstand, hvor det flørtes, hviskes og kurtiseres og blikkene er nysgjerrige. I starten er det også som vi i publikum er en del av dette rommet, med når samhandlingen danserne mellom stilner og blikkene fra scenen som rettes mot oss, granskende, aksepterende, eller er de bebreidende? Indrani Balgobins lette kostymer av sportsklær, knebeskyttere, shorts og skjorter indikerer de at står på startstreken av en maraton.

Bevegelsene begynner, helt antydende til å begynne med. Små rykninger i kroppene, en skulder som begynner å gå med rytmen, en fot som med ett er uregjerlig, en nakke i sleng og et par som nærmest hopper sittende på benken idet den sterke begynnende musikken finner feste og rykker tak. Det skal snart utvikle seg til et mylder av bevegelser, noen av dem samstemte, andre i fri soloflyt som på leting.

«How Romantic» spiller på tittelens emosjonelle og melankolske kast i tråd med driftene og begjæret som ligger under det hele som et premiss. Enkelte av danserne finner hverandre, rives fra hverandre, en leken og lett, men samtidig stadig hardere og mer utagerende, full av gryende glede og samtidig fortvilelse. Det skal bli hardere, ekspressivere og nådeløst inntil de fysiske utbruddene møter klassisk dans iblandet både breakdancens og parkour.

Det skal etter hvert gå hardt for seg, også rent kroppslig. Det hoppes, rives og slites, men aldri uten at dansen som grunnelement ligger intakt, den samstemte kollektive bevegelsen alle er en del av og den koreograferte elegansen i råskapen. Tempoet er høyt, fallhøyden konstant.

Noen av danserne får større roller og bevegelsesrom enn andre. En dansers fysiske møte med gulv, benk og vegger smeller gjennom rommet og til og med

over musikken. Kjærlighet illustrert gjennom dans gjør vondt, som ellers i livet, og for den som ser det hele utenfra har akkurat denne sekvensen også et villet komisk element som etter hvert setter seg som en klump i halsen hos publikum, det hele intendert fra danserne og Andreou. De brå emosjonelle kastene får støtte fra Yannick Fouassiers lysdesign.

Når ordet maraton nevnes er det også fordi forestillingen har en metareferanse som uttales av en av danserne underveis, i en slags aktivistisk tale, hvor frasen eller tittelen «The Shoot Horses, Don't They?» nevnes. I våre dager først og fremst en filmklassiker fra 1969 regissert av Sydney Pollack, bygget på Horace McCoys roman fra 1935 som spiller på sannheten om at hester som skader seg og ikke lenger kan konkurrere blir avlivet. Det er ikke uten risiko det Carte Blanche driver med heller, men de har nok bedre ordninger hvis skader oppstår. Og det gjør de jo.

I handling er romanen og filmen «The Shoot Horses, Don't They?» forbundet med dansemaratone i USA som oppsto på 1920-tallet, og som økte kraftig i omfang og utbredelse under depresjonen i kjølvannet av krakket i 1929. Her stilte hundrevis av dansere til en utmattende økt hvor vinnerne sto igjen med en betydelig pengesum, depresjon eller ikke. Det som begynte som rene dansekonsurranser utviklet seg – inspirert av den fornyede interessen for De olympiske leker – til rene utholdenhetsøker. Det finnes flere sportsmetaforer i Carte Blanche-dansernes bevegelser, alt fra det marsjerende til det lekende og prestasjonsindikerende.

Den timelange «How Romantic»s fysiske overbygning spiller på avstanden mellom lek og alvor, og nettopp på utholdenheten, hvor fallitt, nederlag, skader, smerte og eventuelt død er

prisen å betale for den som ryker ut underveis. Det handler om den fysiske utfordringen, her skapt gjennom dans, men også om at utholdenhet og de samme premissene som i knallharde konkurranser kan gjelde for romantikken og kjærligheten.

Livet er nådeløst og kan hende vondt og ensomt for den som faller utenfor, men lykken behøver ikke være konstant den heller, for de som finner en partner eller et fellesskap.

Akkurat disse mekanismene er i vår tid blitt en betydelig del av samfunnsdebatten. Det skrives spalte opp og ned, lages podkaster og produseres tonn med bøker om emnet, enten som fiksjon eller som sakprosa innenfor selvhjelps- eller debattsjangeren. Det lages selvsagt også danseforestillinger om det hele tiden, men sjelden har vel romantikkens «race» blitt fanget og fortalt så lett og samtidig kontant, underholdende og konsekvensantydende som i «How Romantic».

De klassiske selskapsdansene som dannet utgangspunktet for dansemaratone finnes inne i mylderet av bevegelser hos Carte Blanche, mellom hoppene, slengene, kastene og måten de illustrerer opprettholdelse og det mentale spillet på. Kraftanstrengelsen fra aktørene på scenen, sammen med Sotomayors effektive, suggererende og utmattende musikk som får hele rommet til å vibrere, er i seg selv en utrolig opplevelse å være vitne til, å bli oppslukt av og spyttet ut av sammen med. Og helheten blir en kunstnerisk triumf av en sammensatt dansemaraton.

Anmeldelsen er basert på en forestilling i Carte Blanchés Studio Bergen. Anmeldelsen er basert på en forestilling i Carte Blanchés Studio Bergen.

■ MODE STEINKJER

mode.steinkjer@dagsavisen.no